

A CSERKÉSZFIÚK

Írta: Halácsy Endre

1916. augusztus 30-ika volt, amikor a titokzatos erdők hangulatos mélységeiből megindult egy lelkes cserkész-csapat, hogy kéthetes táborozás után, pihent testtel, üde lélekkel, a tankönyvekkel vegye fel a harcot, mely férfivá, edzi a diákokot.

A férfinevelés kemény munkáját azonban most a gyorsan pergő események végezték.

Szomorú idők voltak azok! .. . Lerongyolódott úriemberek aggódó tekintete, lesoványodott, félénk gyermekek sápadt arca fejezte ki legfájóbban a kegyetlen esztendő borzasztó súlyát. Az emberek elvesztették a jobb idők lehetőségébe vetett hitüket, minden reményüket, elvesztették életenergiájukat. Bátyák és templomok dőltek romba, eszményképek omlottak össze.

A magyar cserkészlet akkor még gyermekcipőben járt. Akkor még nem az volt e nagyfontosságú ifjúsági mozgalom, ami ma, — hisz háború dühöngött, — de cserkész-lelkület akkor is volt és a maga módján meg is nyilvánult az csodálatos eleven erővel. Nem cserkész-törvények szabályozták a fiúk lelkét, hanem cserkész-tétel szabta meg a törvényt: — *Segíteni ott, ahol csak lehet!* . . . — Ez volt a jelszó. Mert a rendkívüli idők rendkívüli kötelességeket róttak mindenkire, felnőttekre és ifjúra egyaránt, aki szívvel tétellel iparkodott szolgálni a szent magyar ügyet, bár-hova is állította az a szigorú parancsnok, akit úgy hívnak, hogy: »*Kötelesség.*«

Nem theóriákra, hanem kezekre, lábakra, egészséges idegzetre, megbízható egyéniségekre, mélyen érző, nemes szívekre volt szükség. A nemzeti áldozatkészség hívó és parancsoló szava volt az a pedagógia, mely talpig férfiakat nevelt.

Magyar ember megtört szeme, tépett telke nem is látott az önzetlenül dolgozó, nemes fiúkban szolgáló boyokat,

hanem meglátta bennük a felnőtt embereket pótló ifjú erőket, akik a háborúban a magyar társadalomnak szinte nélkülözhetetlen segítő szervét alkották, akik tudtak, — ha kellett, — sáncot ásni, sebesültet ápolni; akik tudtak lelkesedni és lelkesíteni, nagyot akarni és minden akadályt legyőzni; akik az éhség, a nyomor, a nélkülözések kegyetlen frontján küzdöttek, bizakodva reménykedtek, fenkölt lélekkel hittek és tiszta szívvel áldoztak, önzetlenül, — névtelenül.

Ezek voltak az igazi fiúk! . . .

Imádságos lelkük magasan szárnyalt, míg gyöngé izmuk keményre feszült, arcuk tüzét a munka lángja csókolta pirosra, míg a szívük nehéz gyásszal telt meg.

A nemzeti szerencsétlenség lesújtó híre a tettek mezejére szólította a cserkészfiukat. A fiúk meghallották az erdélyi jaj kiáltást és siettek a küzdelmes frontra, hogy teljesítsék kötelességeiket, melyekkel Istennek, a hazának és szerencsétlen embertársaiknak tartoztak. A megsegítés gondolata úgy lebegett minden magyar cserkész előtt, mint valami szigorú feladat, melyet meg kell oldani, ha török, ha szakad. És e magasztos eszme körül valamennyien egyesültek. Nem az iskolapadokat, hanem a pályaudvarokat lepték el a cserkészfiúk, hogy a menekültek segítségére legyenek, mert ez most mindennél előbbrevaló volt. Mindenki azt a munkát vállalta, amelyikkel a legtöbbet használhatott, mindenki önmagában kereste azokat az erőket és készségeket, melyekkel a nagy nemzeti munkának tényezője lehet.

Amint az első segélyvonatot jelezték, a cserkészfiúk már résen állottak. Szinte beláthatatlan hosszú sorban, egymástól tíz-tíz lépésnyi távolságban, feszült mellel, dobogó szívvel fogadták a szerencsétlenek ezreit. Aki végignézett a fegyelmezett sorok perspektíváján: a magyar jövő felett szivárványt látott tündökölni.

A vonat megérkezett. Leírhatatlan, szívettepő jelenetek játszódtak le, melyek egész életre belemarkoltak azok lelkébe, akik az események szemtanúi voltak. És a síró, jajveszékélő, kétségbeesett embertömegekben feltűntek a fürge cserkészfiúk. Higgadtan, férfiasán viselkedtek. Biztos lépéseikkel mindenütt ott voltak, ahol

ügyességükre, megbízhatóságukra és leleményességükre szükség volt. Az első segélyvonat megérkezésétől a menekültek élelmezése, elhelyezése, felruházása körül rájuk háramló ezernyi feladatban véges-végig, minden akcióban szinte az önfeláldozásig menő munkásságukkal vettek részt ezek a lankadhatatlan erejű, mosolygó arcú, nagykalapú, derék fiúk. Mikor a fáradságtól kimerültén meghúzódtak néha a szerény cserkésztanján és csuttogták egymásnak napi élményeiket, akkor látszott csak igazán, hogy nem hiúság ösztökélte őket munkára, hogy nem dicsőség és elismerés után cpedtek a világháború e névtelen kis hősei. Nem is lett volna ez hozzájuk méltó! Hivatásuk magaslatán állottak ők. Csak önerejükre támaszkodtak. Tudták azt, hogy szerencsétlen hazánk szebb jövőjébe vetett reményeink csak oly mértékben teljesedhetnek, amily mértékben teljesítik ők is hazafiúi kötelességeiket. Kötelességet teljesítettek csupán — minden utógondolat nélkül. Megelégedtek ők azzal a benső értékkel és tartalommal, melynek liliumja ott csírázott a szívük rejtekén. Ők az igazak útját járták. Az igazi embernek pedig minden elismerésnél nagyobb elégtétel az a felemelő tudat, melyet lelke mélyén érez akkor, ha valamilyen munkáját jól végezte.

S a cserkészfiúk jó munkát végeztek! . . .

Az erdélyi menekültek szívükbe zárták az őket megsegítő cserkészfiúk nemes emlékét.